

ÁLLAMI MÉNESGAZDASÁG SZILVÁSVÁRAD

2021. ÉVI SZÖVEGES BESZÁMOLÓJA

I. Feladatkör, szakmai tevékenység

Az intézmény neve: **Állami Ménesgazdaság Szilvásvár**
Törzskönyvi azonosító száma: **328885** (ÁHT azonosító: 037350)
Honlapunk címe: www.menesgazdasag.hu

Lótenyésztés

Az intézmény mind a lipicai, mind a gidrán lófajta tekintetében közfeladatát az állattenyésztés szabályozásához szükséges törvényi szintű rendelkezésekről szóló 2019. évi LVI. törvénnyel; az állattenyésztésről szóló 188/2019. (VII. 30.) Korm. rendelettel, valamint az állattenyésztés részletes szabályairól szóló 45/2019. (IX. 25.) AM rendelettel összhangban végzi. Az ehhez szükséges állomány a lipicai fajta esetében, mind minőségében, mind létszámában rendelkezésre áll. A hivatkozott jogszabályokkal összhangban kitűzött tenyésztési céloknak megfelelően történik a szakmai munka végzése, az állomány fajtajellegnek megfelelő homogenizálása, a fajták jellemző hibáinak kiszűrése, kívánt értékmérőinek javítása.

Lipicai Ménes Ágazat

A lipicai fajta tekintetében a génmegőrzési feladat ellátáshoz, illetve geneológiai vonalak megőrzéséhez szükséges – évtizedek óta jellemző – létszám rendelkezésre áll.

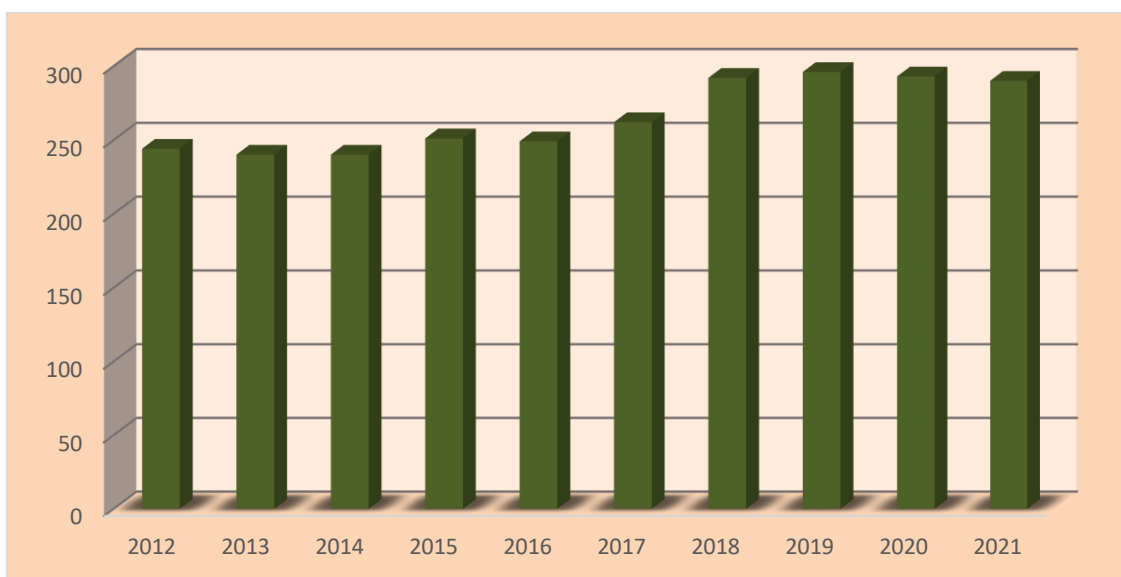
1. táblázat

Állománylétszám alakulása

adatok év/ló									
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
244	240	240	251	249	262	292	296	293	290

1. diagram

(1. táblázat alapján: az állománylétszám alakulása 2012 – 2021. év között oszlopdiagramon szemléltetve)

Lipicai törzstenyészet

2021. évi záró állománya korcsoportonként

Korcsoportok	Teljeskorú		Teljeskorú		NÉBIH fed. mén	Teljes korú herélt	Szopós csikó 2021		Csikó V-1 évig 2020		Csikó 1-2 éves 2019		Csikó 2-3 éves 2018			Csikó 3-4 éves 2017			Összesen
	törzs-kanca	nem törzs-kanca	fedező mén	nem fedező mén			mén	kanca	mén	kanca	mén	kanca	herélt	mén	kanca	herélt	mén	kanca	
Záró állomány	65	20	15	16	2	24	17	17	23	14	17	15	--	15	14	6	6	6	290

Az állomány létszámon belül a 2021. év tenyésztési szezonjának kezdetén a törzskancák száma 74.

A tenyésztői munkát alapvetően meghatározó párosítás, valamint a tenyészállat utánpótlás kiválogatása alkalmából az intézmény, a korábbi évek gyakorlatának megfelelően, tavaszi, illetve őszi tenyészszemlét tartott.

A szemléket az intézmény által összehívott részben külső szakértőkből álló szemlebizottság végezte.

A szemlebizottság összetétele:

- Magyar Lipicai Lótenyésztők Országos Egyesülete: (3 fő)
- Magyar Lótenyésztők Országos Szövetsége: (1 fő)
- Agrárminisztérium: (1 fő)
- Külső szakértő: (2 fő)
- Nemzeti Élelmiszerlánc – biztonsági Hivatal: (1 fő)
- Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad: (3 fő)

A tavaszi szemle fő célja a párosításra kerülő törzskancák és fedezőmének áttekintése, különös tekintettel az újbeosztású kancákra, továbbá a kisorolásra kerülő kancák kiválogatására. A 2021-es tenyésztési szezonban 53 egyed került termékenyítésre, ebből 37 vemhesült.

A 2021-es évi szaporulat 39 egyed. Ebből 5 csikó elhullott, a jelölt csikók száma: 34; ebből 17 mén és 17 kanca.

A Conversano XXVIII-as törzsmén után 7 egyed, Favory XXX-as törzsmén után 8 egyed, Favory XXXII-es törzsmén után 6 egyed, Incitato XVII-es törzsmén után 4 egyed, Pluto XXXVI törzsmén után 9 egyed született.

Az őszi szemle alkalmából a bizottság elsősorban a 2018-os évjárat kanca- és méncsikóit tekintette át.

Figyelemmel a tenyésztési célok megvalósítására, illetve az egyes vérvonalak és kancacsaládok fenntartására a bizottság az évjáratból 5 kancát (2 Conversano, 2 Favory és 1 Pluto törzsből), valamint 3 mént (2 Favory és 1 Neapolitano törzsből) javasolt tenyészállat utánpótlásra, illetve sportkipróbálásra. A kancacsaládok tekintetében a 30-as kancacsalád a legveszélyeztetettebb, ezért a tenyésztői bizottság által kiválasztásra került Conversano

XXVIII-43 nevű, 2018. évi kancacsikó, amely a tenyésztésben való felállítását követően biztosítja a kancacsalád fennmaradását.

A bizottság javaslatára további 2 kanca (1 Siglavy Capriola, 1 Favory törzsből) az egy év múlva esedékes szemlén ismételt felvezetésre kerül, ahol elbírálják. A szemle alkalmával kiválogatásra kerültek a selejt, illetve minőségi értékesítésre kerülő lovak is.

2021. 06. 23-án ménszemle és ménvizsga került megrendezésre Szilvásváradon. Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad részéről összesen 7 ló került felvezetésre, Incitato XIV-52, Incitato XVIII-1, Incitato XVIII-3, Conversano XXVIII-2, Conversano XXVIII-29, Conversano XXVIII-37, Pluto XXXIV-7. Ebből 2 sikeres ménvizsgát tett (Incitato XVIII-1, Pluto XXXIV-7), valamint Conversano XXVIII-29 sikeresen teljesítette a szemle követelményeit.

A 2021-es fedeztetési szezonban az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad tulajdonában álló mének kerültek felállításra Szilvásváradon:

- Tulipan IX
- Favory XXXII
- Neapolitano XXVIII
- Pluto XXXVI
- Pluto XXXIV

További három, idegen tulajdonú mén Szilvásváradon került felállításra 2021-ben:

- Incitato XVII (tulajdonos: Magyar Lipicai Lótenyésztők Országos Egyesülete)
- Conversano XXVIII (tulajdonos: NÉBIH)
- Favory XXX (tulajdonos: NÉBIH)

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad tulajdonában álló kihelyezett fedezőmének 2021-ben:

Bana	Favory XXVIII-26 (XXIX. tm.)
Isaszeg	Favory XXVIII-42 (XXXI. tm.)
Újpetre	Favory XXVIII-53
Karancslapujtó	Favory XXVIII-58
Marócpusza	Incitato XIII-22 (XV. tm.)
Aba	Neapolitano XXV-27 (XXVII. tm.)
Füzesgyarmat	Pluto Jankó 182
Szabadkígyós	Pluto XXXII-10 (XXXV. tm.)
Dad	Siglavy Samira (XVI.tm.)

Szilvásváradon az elmúlt esztendőben huszonkettedik alkalommal került sor az őszi lóárverés megrendezésére. A tenyésztők és lóartók körében továbbra is nagy népszerűségnek örvend az őszi esemény. Emellett 2021-ben második alkalommal került megrendezésre online árverésünk, amelyre 10 prémium lovat jelölt a bizottság.

Az elmúlt évtizedekben hazánkban a szilvásvárad az egyetlen lóárverés, amely – több száz néző érdeklődése mellett – életképesen és eredményesen működik. Hozadéka nem csak az adott napon értékesített lovak számában mérendő, hiszen a programot követően is (árverési katalógus, honlap, stb.) számos vevő érkezik vásárlási szándékkal.

Az év folyamán az intézmény összesen 35 lipicai lovat értékesített, ebből 26 ló belföldi, 9 ló külföldi tulajdonba került. Kényszervágó értékesítésre nem került sor, összesen 12 ló elhullott (ebből 3 törzskanca). Az értékesített lovak számát tekintve ez a korábbi évekhez viszonyítva növekedett (2020-ban 32 egyed), valamint egyedenként a lovak átlagára is emelkedett– 495.688 Ft-ról 657.127 Ft-ra – a megelőző évekhez képest. Az árverés tekintetében is tovább növekedett az átlagár a tavalyi évhez képest.

Nőtt a tenyésztésben az eladott örökítő anyagok száma: 2020. évben eladott 24-ről 31-re emelkedett.

Értékesítésből származó bevételek 2021. évben		
Korcsoport	Egyedek száma	Átlagár Ft-ban
teljeskorú (köztük csökkent értékű lovak, kisorolt kancák)	18	780 698
csikó 1-2 éves (leselejtezett csikó)	1	70 000
csikó (2017; 2018 évjárat)	16	1 156 982

Ló értékesítés alakulása	Költségvetési év		
	2019	2020	2021
	19 553 028	15 862 008	22 999 455

A tenyésztést okszerűen megalapozó, objektív tenyészállat kipróbálást napjainkban a sport biztosítja. A fiatal fedezőmén jelöltek kipróbálása mellett fontosnak tartjuk a törzskanca jelöltek kipróbálását is a díjlovagló és fogatsportban.

Az intézmény lovainak hatékonyabb fogatos kipróbálása érdekében 2017. évtől egy megbízási szerződés keretében, külsős hajtó bevonásával kerül sor, emellett 2020-tól

válogatott fogathajtó segíti a lovak sportkipróbálását négyesfogatban. Tavalyi célkitűzésünknek megfelelően a 2021-es négyesfogathajtó Európa Bajnokságon hazánkat két, szilvásváradai tenyésztésű lipicai lovakból álló fogat képviselte.

A ménesgazdaság fontosnak tartja a fiatal hajtók felkarolását, így betanító fogatosunk törzskancákból álló kettesfogattal mutatkozott be a fedeles versenyszezon során. Két, ménvizsgát tett fogathajtásban versenyző egyed, a Fiatal Fogatlovak Világbajnokságának résztvevője volt.

A fogatsport mellett a díjlovaglás szintén kitűnő módot ad a fajta jellemző és elvárt értékmérőinek vizsgálatára. A 2021-es versenyszezonban lovaink a fiatal díjlovak versenyszámaitól egészen nehézosztályig eredményesen versenyeztek. Két sportkipróbálásban résztvevő mén nehézosztályban nemzetközi versenyeken eredményesen szerepelt, amelyre korábban nem volt példa. Közülük egy kiválasztásra került a fiatal lovas válogatott kerettagjai közé. Nemzeti szinten eredményesen versenyző tenyészménünk a Díjlovagló Championátus Döntőjén bajnoki címet ért el L kategóriában.

A sportkipróbálással kapcsolatban szükséges megjegyezni, hogy a fajta népszerűségét, presztízsét és értékének növekedését a lovassportokban elért eredmények adják, ahogyan történt ez hazánk legnagyobb fogathajtó sikerei alkalmával is. E törekvés nem zárja ki a védett, őshonos állatok jelentős genetikai értékének megőrzését.

Ennek értelmében, abban a szakágban szükséges versenyeztetni, kipróbálni lovainkat, melyek az adott fajta jellemző és elvárt értékmérőinek erősítését szolgálják. Fentiek figyelembevételével mellett lipicai lovainkat jelenleg eredményesen a fogathajtó és a díjlovagló szakágakban tudjuk kipróbálni. Ezen szakágakon keresztül nem csak a sajátteljesítményvizsgálat, hanem a fajta népszerűsítése is megvalósul.

2021. 07. 30 – 08. 01. között a Hajdúszoboszlón megrendezésre került 40. Kösely Kupán a ménesgazdaságot két ló képviselte: Pluto XXXIV-es törzsmén felvezetésre került, valamint Maestoso XXXIII-31 nehézosztályban versenyző lovunk díjlovas bemutatón szerepelt a fajta népszerűsítésre érdekében.

2021. 09. 23 – 25. között a Hódmezővásárhelyen megrendezett XXVIII. Alföldi Állattenyésztési és Mezőgazda Napokon a Ménesgazdaság részéről 2 került kiállításra: Favory XXXII. törzsmén és Incitato XVI-15 kanca.

Összességében a lipicai génmegőrzése a fajtára jellemző értékmérők javítása minden tekintetben megfelelő színvonalon megoldott. Az elmúlt évek következetes tenyésztői munkájának eredményként megvalósult genetikai előrehaladás jól tükröződik a ménes törzskanca állományán.

Gidrán Ménés Ágazat

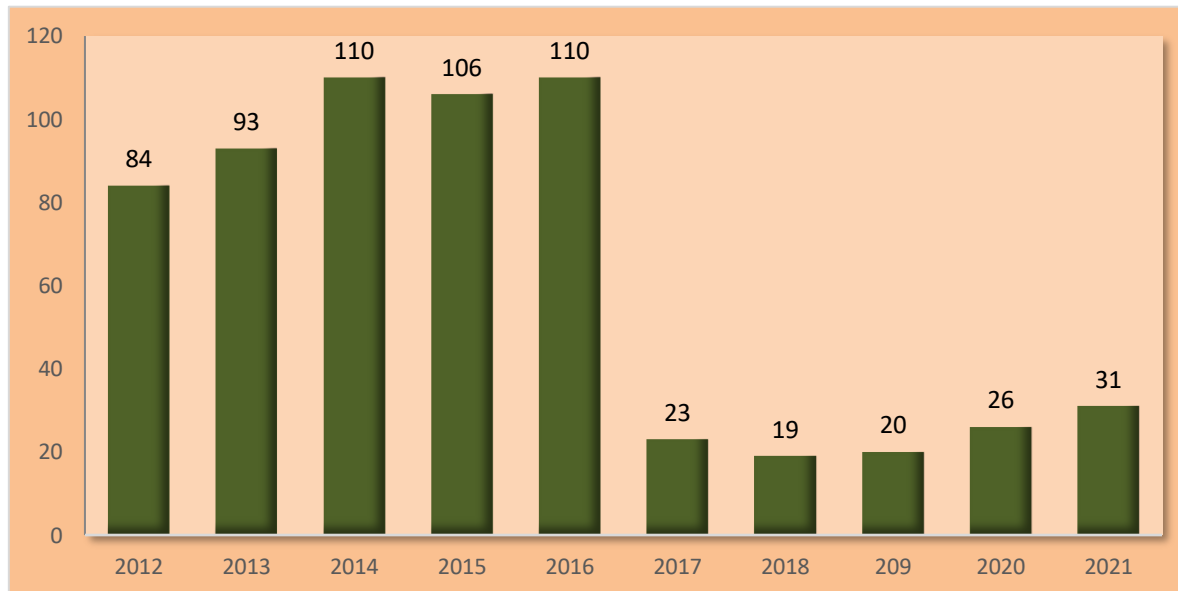
A Ménés gazdaság a Kőröshegy-Marócpusztán található Gidrán Ménés Ágazatot 2006-tól működteti.

2. táblázat
Állomány létszám alakulása

<i>adatok év/ló</i>									
2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
84	93	110	106	110	23	19	20	26	31

2. diagram

(2. táblázat alapján: az állománylétszám alakulása 2012 – 2021. év között oszlopdigrammon szemléltetve)

Az állomány 96 egyedének 2017. évi értékesítését követően jelenleg az intézmény 5 törzskancával rendelkezik.

Az 53 ha-on elhelyezkedő telephely a 30 gidrán lónak, és egy angol telivér (a fajtában elfogadott) fedezőménnek biztosít helyet. A lovak ellátásához szükséges alomszalmát és a réti

széna nagy részét csak vásárlással tudjuk biztosítani. A helyben megtermelt szálastakarmány összetétele sajnos egy vizsgálat szerint nem kielégítő. Ennek érdekében 3 havonta egy speciális bio talajkondicionáló szert juttatunk ki a legelőkre. Az abraktakarmányt Szilvásváradról szállítjuk. A 2021-es évben 5 gidrán csikó született, ebből mind az 5 kancacsikó. A bakpatásodás miatt egy selejt csikót értékesítettünk.

Behdi Gidrán-22 (Intendáns) a Parádi Cifraistállóba, míg Gidran XXIX-36 (Hargita) Szilvásváradra került kihelyezésre.

A vírushelyzet miatt edzőtáboraink elmaradtak, azonban kihelyezett lipicai fogatunkkal részt vehettünk a balatoni idegenforgalomban. A nyár második felében Nemzeti Közszolgálati Egyetem Ludovika Campusa táborozott nálunk.

A keszthelyi MATE Georgikon Campusával karöltve egy átfogó vizsgálatot végeztünk. Ennek oka az volt, hogy megtaláljuk, mi okozza az állandó bakpata rendellenességet a csikók körében. A laboratóriumi vizsgálat kimutatta, hogy a lovak ivóvize a megengedettnél jóval magasabb vastartalommal bír. Számokkal: a vezetékes víz vastartalma 11,00 µg/l, míg a kútvízé 225,00 µg/l volt. Ez több mint húszszoros különbség, de ha csak a megengedett határértéket nézzük, ami 200,00 µg/l, akkor is elképesztően nagy érték. A probléma megoldását az jelentette, hogy egy szakemberrel megjavítottuk, a már évek óta működésképtelen vastalanító berendezésünket. Ezek után a mért érték 10,00 µg/l volt a kútvíz esetében is.

A vírushelyzet miatt elhalasztott XXVIII. Alföldi Állattenyésztési Napokon két lóval – Gidran XXVIII-4 (Iduna) és Déva Razberg-48 (Izolda) – képviseltük Ménesgazdaságunkat. Déva Razberg-48 Izoldát a kategóriájának legszebb kancájának választották.

Még a tél beállta előtt elkezdtek lovastusa pályánk kialakítását, mely reményeink szerint központja lehet hazánk ez irányú lovassport életének és tehetség gondozásának, edzőtáborok, vadászlovaglások és versenyek tekintetében is.

A jövőbeli céljaink közé tartozik a szálláshelyeink és karámrendszereink felújítása, ezen kívül lovasokkal és lovakkal képviseltetni magunkat a hazai lovastusaversenyeken.

Növénytermesztés

Az intézmény – a korábbi éveknek megfelelően – valamivel több, mint 1000 ha területtel rendelkezik.

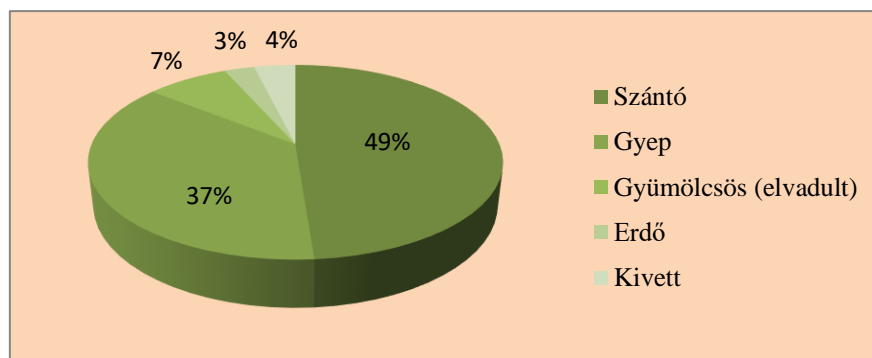
3. táblázat

A nyilvántartott területek főbb művelési ágak közötti megoszlása

Művelési ág	Terület (ha)
Szántó	492,97
Gyep	372,98
Gyümölcsös (elvadult)	77,48
Erdő	28,33
Kivett	38,88

3. diagram

(3. táblázat alapján: különböző művelési ágak területi eloszlásának szemléltetése kördiagramon)

A növénytermesztési ágazat fő feladata a lipicai loállomány abrak- és szalastakarmány, valamint legelő igényének biztosítása, illetve az istállókban termelődő mélyalom kiszedése és szállítása.

Az ágazat termőhely tekintetében rendkívül kedvezőtlen adottságokkal bíró földeken gazdálkodik, melyet az alacsony aranykorona érték – szántó: 10-12, legelő: 2-3, a szabdalt viszonylag kicsi táblaméretek, a változatos, erősen lejtős terepviszonyok, valamint a hűvös, csapadékos, rövid tenyészidőt biztosító klimatikus viszonyok jellemzik. A művelésre szánt és alkalmas táblák sok esetben mind egymástól, mind pedig a településtől távol esnek, ami a talajmunkák elvégzésekor és betakarításkor megnehezíti a logisztikát. Ez a széttagolt földrajzi sajátosság mindig jellemzője volt a Ménés gazdaság földterületeinek.

A mezőgazdasági területek vetésszerkezete 2021. évben a korábbi éveknek megfelelően alakult.

4. táblázat

A mezőgazdasági területek vetésszerkezete, termésátlagok

Készlet	Terület (ha)	Termésátlag (q/ha)
Zab	98	25
Lucerna	98	30
Füves here	301	30
Zöldtrágya	71	0

A marócpusztai gidrán állomány szálastakarmány és alomszalma ellátása továbbra is csak vásárlás útján oldható meg. A helyben rendelkezésre álló terület az állomány legeltetését és részleges szálastakarmány ellátását biztosítja, bár sajnálatosan sok a vadkár (vaddisznó öz szarvas) a legelőterületeken, kaszálókon.

A vetés előtti talaj előkészítés, illetve a legelő-, és kaszálóterületek minőségének és termékenységének javítása céljából a Ménesgazdaság által termelt istállótrágyát is folyamatosan kijuttattuk földekre a megfelelő időben, betartva a nitrátérzékeny, valamint a „Natura 2000” területekre vonatkozó előírásokat.

2021-ben elvetésre került egy új zabfajta, mely osztrák nemesítés és a helyi termőhelyi adottságokhoz megfelelő. A termőtalajok tápanyag utánpótlását megfelelő mennyiségű szerves, és megfelelő mennyiségű pétisó műtrágya kijuttatásával oldottuk meg hektáronként 0,15 tonna mennyiségben, kizárólag a tavaszi zab vetésterületére. Szigorúan betartva növényorvosunk tanácsait a vegetációs időszakban „Hadden Star” növényvédőszert juttattunk ki az engedélyezett 0,6 l/ha mennyiségben. Kijelenthetjük, hogy a zab termésátlaga javult hektáronként, a 25 q (2020-ban 11 q/ha) mennyiséget is elérte, amiben a szerencsés időjárási tényezők is közrejátszottak. A vadkár bizonyos táblákban tetemes volt a vadállomány elszaporodása miatt.

A hektáronkénti termésátlagokat figyelembe véve megállapítható hogy a szálas takarmány minősége a 2020-as évnél jobb lett, a zab termésátlaga javult, illetve a szalmamennyiség is tetemes lett 2 tonna/ha fajlagos mennyiségben.

A 2021-es évben a Szilvásváradi Lipicai Lovasközpont a pandémiát követő időszakban szinte minden hétvégén hazai és nemzetközi versenyeknek, lovas rendezvényeknek adott

otthont. Ez azt jelentette, hogy ebben az évben legalább 2000 ló érkezett, melynek a takarmányozása, illetve alomszalma ellátása is feladatunk lett. A növénytermesztési ágazat biztosítja továbbá a Parádfürdő-Cifraistálló telephely teljes zab takarmány és szalma, valamint a csipkéskúti telephely részleges széna és teljes zab, valamint szalma szükségletét. A szénakészítés jól sikerült, de a megnövekedett igények miatt továbbra is kiemelten szükséges a takarmány utánpótlása, vásárlása. Nagyon örvendetes tény, hogy a Lovasközpont kihasználtsága ennyire jó, hiszen végre elérte azt a célt, amiért létrejött. Természetesen ez azt eredményezi, hogy a takarmány és szalma kívánalom mennyisége a soha nem tapasztalt nagyságra növekedett, és az elkövetkező években ezekkel a tényezőkkel még inkább számolni kell, hiszen egyre több ló és lovas látogat el hozzánk, de ezért épült a létesítmény.

Gépek vásárlására nem került sor, a folyamatos karbantartási munkákat igyekezett az ágazat mindig végrehajtani, természetesen sokszor előfordultak váratlan meghibásodások elsősorban a „MERLO” típusú rakodógéppel, melynek a szervizköltségei nagyon magasak, ugyanis csak egy-egy cég javítja külön az elektronikai és külön a motor részét.

A jövőre nézve érdemes lenne átgondolni egy más típus beszerzését vagy tartós bérletét, amelyik jobb szervizháttérrel és nagyobb működési biztonsággal rendelkezik. Sokat segített a munkákban egy „Weidemann” gyártmányú rakodógép, melyet néhány hónapra sikerült bérbe venni.

A gépek meghibásodásánál nem csak a javítási költségek emelik a kiadásokat, hanem az adott mezőgazdasági munka elmaradása, illetve késedelmes elvégzése. Sajnálatosan a „KRONE Big Pack 88” típusú kockabálázó elektronikai egysége a betakarítási munka idején hibásodott meg, de mivel 20 éves az eszköz az alkatrész utánpótlás nehézkes és költséges is lehet. Megjegyezni kívánom, hogy a gépek javítási munkálatait az említett körülmények mellett is, sok esetben helyben is meg tudjuk oldani a gépkezelő kollégáknak köszönhetően.

A tárgyévben nagy odafigyeléssel és a géppark okszerű használatával nagyjából 5000 liter gázolaj került megtakarításra. A költséghatékonyságot igyekeztünk mindig szem előtt tartani, de a javítási költségekből nem sikerült lefaragni. Fontosnak tartom a növénytermesztési tevékenység munkafolyamatának olyan jellegű megszervezését, hogy a legeredményesebb munka mellett a legköltséghatékonyabbak legyünk.

Többször vettünk igénybe bér munkát, például a bálázó meghibásodása miatt, lassan célszerű lehet egy új bálázó beszerzése, így legalább kettő állna a rendelkezésre.

Birtokba vettük az új szénatárolót, melyet egy használaton kívüli és elavult épület átalakításával és befedésével hajtottunk végre. Ebben a fedett csarnokban el tudunk helyezni közel 600 db bálát. A továbbiakban felújításra szorulnak a géptelep épületei, mind szerkezeti mind pedig műszaki és szociális téren.

Kollégáink sokszor részt vettek a versenyeken felmerülő munkákban, segítettek a pályakarbantartásban, egyéb szállítási feladatokban, ezáltal a növénytermesztési ágazat feladatköre is kibővült. Így sikerült hozzájárulni a programok sikeres lebonyolításához is.

A növénytermesztési ágazat a továbbiakban is igyekezni fog azon, hogy a helyi termőhelyi adottságoknak és körülményeknek megfelelően a legjobb határfokon végezze a munkáját, kiszolgálja a lipicai ménest, a telephelyek valamint az idelátogató lovak lovasok igényeit.

Idegenforgalom

Az idegenforgalmi ágazat, amely az állandó kiállítások, szálláshely szolgáltatás, turisztikai ló és fogatos szolgáltatásból tevődött össze, 2018. évben kibővült a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont működtetésével, annak sport és idegenforgalmi célú hasznosításával. Intézményünk folyamatosan bővíti az idegenforgalmi ágazat szervezeti struktúráját szakképzett munkaerő állomány foglalkoztatásával, felkészülve a beruházás létesítményeinek üzemeltetésére. 2021. év végével az idegenforgalomban dolgozók létszáma 12 fő.

2021. évben a Pluto szálló fejlesztése megtörtént. Felújításra kerültek a szobák, fürdőszobák és a közösségi helyiségek. Az épületben található fajtatörténeti kiállítás szintén megújulhatott. A belföldi turizmus lehetőségeit kihasználva tovább nőtt múzeumaink látogatottsága is. Hivatalosan is átadásra került ménegazdaságunk legújabb kiállítása: Szilvásvárad a lovak szolgálatában címmel, ahol a lovaspálya területén talált 3000 esztendőes ló szobrok is megtekinthetőek ifj. Vastagh György világhírű szobrászművész alkotásai mellett. A tárlat az egri Dobó István Vármúzeummal való együttműködés során jöhetett létre.

Az idegenforgalom tekintetében látogatottságunk számos alkalommal többszörösére nőtt a tavalyi szezonnak. Turisztikai szolgáltatásaink (lovaglás, fogatos szolgáltatások)

népszerűek. Az idegenforgalomban használt hajtókocsik folyamatos cseréje, illetve javítása továbbra is folyamatos.

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad vagyonkezelésében lévő Parádi Cifraistállóban a múzeumi kiállítótéren kívül az istálló is látogatható, egy egyedülálló kiállítást prezentálva, mely őshonos fajtáinkból egy-egy egyedet állít ki. 2021-es évben a fogatos szolgáltatásunk is elindult.

Kiállítási bevételeink az elmúlt években a pandémia ellenére is 50,06 %-kal nőttek. 2021 évben a kiállításokból származó bevételünk 16.846.100.-Ft volt, mely több mint 19 ezer látogatót jelentett.

Múzeum megnevezése	Költségvetési év			
	2018.	2019.	2020.	2021.
Parádi Cifraistálló és Kocsimúzeum	3 131 100	6 419 700	4 988 700	9 435 900
Lipicai Lótörténeti Kiállítás – Ménistálló (Szilvásvárad)	1 392 600	1 802 300	1 102 600*	649 800*
Hajtókocsi Kiállítás – Ménesudvar (Szilvásvárad)	6 702 500	7 049 100	5 810 000	6 669 100
Szilvásvárad a Lovak szolgálatában című kiállítás	-	-	-	91 300
Összesen:	11 226 200	15 271 100	11 901 300	16 846 100

* Az épület felújítása miatt a múzeum az év nagy részében zárva volt.

2021-ben a szolgáltatások ellenértékéből származó bevételek 66,079 %-kal nőttek a két évvel ezelőtti adatokhoz képest, melyek biztató számok a jövőre nézve.

Szolgáltatások	Költségvetési év		
	2019	2020	2021
	45 900 492	42 162 105	76 231 260

2021-ben a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont kihasználtsága jelentősen növekedett, a versenyszezonban szinte minden hétvégén a lovassport különböző szakágainak versenyének, vagy egyéb, kulturális rendezvénynek adott otthont az aréna.

A szezon elején a COVID-19 okozta járványügyi helyzet miatt három versenyt törölni kellett, a korlátozások feloldását követően az első verseny áprilisban került megrendezésre.

A lovasközpontban az év során 6 nemzeti és 1 nemzetközi díjugrató verseny került megrendezésre, ahol a versenyre érkezett lovak száma átlagosan 140-260 között mozgott.

Az áprilisi háromnapos országos minősítő versenyen 354 startot, májusban már több mint 500 startot számláltunk. Rekord számú starttal tisztelegtünk Pintér Tamás „Oroszlán” emléke előtt a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban megrendezett országos díjugrató versenyen 632 startot regisztrálhattunk a három versenynap során.

2021-ben ménesünk adott otthont a korosztályos championátus döntőnek. 242 ló és 188 versenyző érkezett Szilvásváradra, a három versenynap alatt összesen 695 starttal. A szombati napon úgynevezett „villanyfényes” versenyszámokat is láthatott az ide látogató közönség.

Szeptemberben került megrendezésre a Szemere Csaba országos díjugrató verseny melyen a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Bajnokság is megrendezésre került összesen 444 starttal és 170 lóval.

A díjlovagló versenyek tekintetében három országos szintű, és egy nemzetközi verseny került lebonyolításra:

- 2021.04.17-18. között kerül megrendezésre a III. Dallos Andor Emlékverseny, ahol a zártkapus verseny ellenére 55 ló, 46 lovas érkezett. A két versenynap alatt összesen 114 startot bonyolított le a versenybíróóság.
- 2021.08.7-8. között a Josipovich Zsigmond Emlékverseny keretében került megrendezésre a Lipicai Ló Kupa döntője, valamint az Északkelet-Magyarország régiós díjlovagló bajnokság döntője. A versenyre 64 lovas közel 80 lóval versenyzett, összesen 169 starttal.
- 2021. október 29-31. között Szilvásváradon került megrendezése a Díjlovagló Championátus Döntője és a Fiatal Lovak Championátusa. A háromnapos versenyre rekordszámú, 232 nevezés érkezett, 106 ló-lovas páros mérhette össze tudását az előkészítő versenyszámoktól a nehézosztályig.

Országos szintű fogathajtó versenyek közül egy fedeles forduló és az országos döntő került megrendezésre 117 és 95 ló részvételével, valamint egy nemzetközi verseny, 200 ló részvételével. 2021. november 20-án Fedeles Fogathajtó verseny került megrendezésre a Lipicai Lovasközpontban. A fogathajtó szakág fedeles szezonjának második versenyén összesen 58 fogat állt rajthoz, a póni egyes- és kettesfogatok mellett kettesfogat C és kettesfogat A-B kategória, valamint négyesfogatok is összemérhették tudásukat a technikás, kombinált akadálypályán.

A 2021-es versenyszezonban először került megrendezésre távlovagló verseny, 24 ló és 23 lovas részvételével, amelyről számos pozitív visszajelzés érkezett, a szakági vezetők a jövő évi Országos Bajnokság helyszínét Szilvásváradra jelölték ki.

2021-ben az előző évek előszítő munkájának köszönhetően kezdetét vette a Szilvásvárad Masters versenysorozat, mely három lovassport szakágot fog össze: a fogathajtás és a díjugratás mellett nagy hangsúlyt fektetve a díjlovaglásra is. A sorozat célja, hogy Szilvásváradot ismét bekapcsolja a világ lovassport vérkeringésébe. A versenysorozat első állomása a CDI 3*-os díjlovagló verseny volt, ahol a pandémia ellenére 4 országból érkeztek versenyzők: Lengyelország, Magyarország, Szlovákia és Ukrajna versenyzői képviseltette magát. A nemzetközi és CDN-A versenyen összesen 84 lovas 94 lóval indult. A verseny a díjlovasok számára fontos mérőszám volt, hiszen eredményeik alapján minősülhettek a kontinensbajnokságokra: a gyermek, junior, young rider korosztály mellett a fiatal díjlovak, valamint a nehézsztály és a nagydíj szint versenyzői is kvalifikálhatták magukat.

A júliusban megrendezett CSI díjugrató versenyen rekord számú, közel 260 ló érkezett a helyszínre, több mint 20 országból, és nagyon pozitív visszajelzések érkeztek. A háromnapos versenyen kimagasló, 698 startot számláltunk.

A versenysorozat 3. állomása a nemzetközi fogathajtó verseny volt, amelynek a nemzetközi színvonalú aréna mellett az újonnan épült, festői környezetben található maratonpálya adott otthont. A háromnapos megmérettetésen 99 fogat versenyzett, csaknem 200 lóval. A verseny három versenynapját több ezer néző követte figyelemmel.

2021. október 7-10. között a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont adott otthont a Fiala Fogatlovak Világbajnokságának, ahol 5-6-7 éves lovak kategóriájában közel 60 ló versenyzett a világbajnoki címért.

A versenyszezonban összesítve rekordszámú, több mint 2000 ló és közel 1300 lovas/hajtó szállt versenybe az európai színvonalú Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban.

2018. évben a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpontban 9 verseny (3 díjlovas, 4 díjugrató, 2 fogathajtó), melyen több mint 300 versenyző, 600 lóval vett részt, és mintegy 2000 start volt. Megrendezésre került még 10 egyéb rendezvény (pl. lovas-show, lóárverés, edzőtábor, rajtengedély vizsga).

A versenyek mellett 2021. augusztus 20-án megrendezésre került „A Lipicai – Történelmi Lovasgála”, amely a 2020-as pandémiás helyzet miatt lett elhalasztva. Az éjszakai

show-ra többezren váltottak jegyet, közel 6 millió forint értékben, az előadás bemutatta a lipicai lófajta múltját, jelenét, és jövőjét.

2021 szeptemberében a Hungarikum Gála elnevezésű operett és opera gálának adott otthont a Szilvásvárad Lipicai Lovasközpont, szintén több ezres nézőközönséggel.

A versenyszervezés tekintetében a 2021-es évet sikeresen zártuk: a három nemzetközi verseny és a Fial Fogatlovak Világbajnokságának megrendezésével kijelenthetjük, hogy Szilvásvárad ismét felkerült a világ lovassportjának térképére.

A Fial Fogatlovak Világbajnokságának társrendezvényeként a Magyar Huszár és Katonai Hagyományőrző szövetség szervezésében országos huszártalálkozónak adhatott otthont fedeles lovardánk, melynek alkalmával a szilvásvárad ménesgazdaság is bekapcsolódhatott az Egy a természettel vadászati és természeti világkiállítás programsorozatába. Több mint félszáz hagyományőrző vehetett részt a Nimród Vadászai című előadáson, mely produkciót teltházaközönség hálált meg.

A Magyar Lovassport Szövetség támogatásával szintén az FEI ítélte meg ménesünknek a 2024-es Négyesfogathajtó Világbajnokság rendezési jogát, így a legendás '84-es világbajnokság után negyven esztendővel ismét a Bükk-hegységre figyelhet a világ lovassportja.

Október hónapban a lovasversenyeken kívül a Fedeles Lovardában megrendeztük a XXII. Őszi Lóárverést is, melynek színesítésére lovasbemutatót tartottunk az érdeklődők részére. A lipicai fajta történetében második alkalommal került megrendezésre az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad Elit Online Aukciója prémium lovakkal.

Harmadik alkalommal került megrendezésre a Múzeumok éjszakája elnevezésű program, melyet a Ménesudvarban szerveztünk meg, idén is nagy érdeklődésre tartott számot.

Az idei rendhagyó Nemzeti Vágtán lipicai ménesünk csalt örömkönnnyeket a résztvevők és a televíziónézők szemére. A nézők megismerkedhettek a fajta történelmével, jelenével és jövőjével.

Számtalan nyári rendezvényre kaptunk megtisztelő meghívást, így a jeles napok fényét ménesgazdaságunk lipicai lovai is emelhették.

Közösségi oldalainkon folyamatos betekintést nyújtunk az érdeklődők számára a gazdaság életébe, mely esetenként a több milliós elérést is dokumentálja. Ezen kívül hetente jelennek meg rendezvényeink, lovaink a közmédia felületén is (Itthon vagy, Nyaralj Itthon sorozat, élő bejelentkezések).

Az előirányzatok alakulása

5. táblázat

A főbb kiadási tételek feladatteljesítéssel összefüggő alakulásának bemutatása

adatok forintban

Költségvetési kiadások	Előirányzat (módosított)	Teljesítés	Eltérés	Elmaradás mértéke %
Személyi juttatások	198 840 019	198 840 019	0	0,00%
Munkaadókat terhelő járulékok	33 537 942	33 537 942	0	0,00%
Dologi kiadások	527 021 564	501 237 978	25 783 586	4,89%
Egyéb működési célú kiadások	0	0	0	0,00%
Beruházások	104 981 385	104 981 385	0	0,00%
Felújítások	27 924 810	27 700 170	224 640	0,80%
Belföldi finanszírozás kiadásai	11 262 503	0	11 262 503	100%
Összesen	903 568 223	866 297 494	37 270 729	4,2%

A módosított kiadási előirányzatok és a teljesítési adatok közötti 4,2%-os mértékű eltérésének oka: az Agrárminisztérium által jóváhagyott bevételi többlet pénzügyileg 2021. december 31-ig nem teljesült. A bevételi lemaradás miatt az intézmény további kifizetéseket nem eszközölhetett a dologi kiadások terhére.

A Pénzügyminisztérium tájékoztatója a 2021. évi éves költségvetési beszámoló összeállításával kapcsolatos egyes kérdésekről 7. pontja alapján a decemberi járandóságok december havi kifizetésének és annak megelőlegezésének és visszafizetésének számviteli elszámolásának keretében ki kellett mutatni az államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetésének előirányzat emelkedését. Ezen tétel elszámolása a 2022. évi költségvetés terhére történik.

6. táblázat

Az alábbi táblázat a 2021. évi eredeti és módosított, kiemelt előirányzatok mértékének eltérését tartalmazza

adatok forintban

Személyi juttatások	-9 059 981
Munkaadókat terhelő járulékok	-5 602 058
Dologi kiadások	151 061 564
Egyéb működési célú kiadások	-300 000
Beruházások	87 481 385
Felújítások	27 924 810
Belföldi finanszírozás kiadásai	11 262 503

A személyi juttatások előirányzatának alakulása, létszámváltozások

Az előző évhez képest átlagilletmény változás és létszámváltozás:

2020. évi átlagilletmény 266.000,-

2021. évi átlagilletmény 286.000,-

Átlagilletmény változás 8 %

Engedélyezett létszám: 58 fő

Létszámváltozás: 2021. évi záró létszám 55 fő

2021. évben növekedés 6 fő

csökkenés 9 fő

Az előirányzatok évközi változásai, illetve a tényleges teljesítéseket befolyásoló főbb tényezők

2021. évben a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok, és a szociális hozzájárulási adó kormányzati hatáskörű előirányzat módosítására több esetben került sor.

A KF/150-3/2021. számú ügyirat alapján a költségvetési támogatás emelésével a

K1113 Foglalkoztatottak egyéb személyi juttatásai 361.400 Ft

K2 Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó 56.017 Ft

összegben módosult.

A KF/127-2/2021. ügyirat számú értesítés előirányzat módosításról a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum 2021. évi emelése miatti többletfinanszírozással összefüggésben tárgyú ügyirat alapján az alábbi rovatok kerültek módosításra

K1113 Foglalkoztatottak egyéb személyi juttatásai 236.000 Ft

K2 Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó 36.580 Ft

A PM/4763-2/2021. számú intézkedő levél alapján a Ménesgazdaság a korrekció miatt 106.848 Ft-tal csökkent a minimálbér és a garantált bérminimum 2020. évi emelkedés miatti többletigény.

A személyi juttatások az Agrárminisztérium Költségvetési Főosztályának KF/490/2021. iktatószámú ügyirata alapján az MGEF/247/2021. számú miniszteri jóváhagyás szerint 4 millió Ft átcsoportosítása történt meg irányító szervi hatáskörben. Az átadott forrás elszámolása a

K1101 Törvény szerinti illetmények, munkabérek 3.464.000 Ft

K2 Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó 536.000 Ft

rovatokon 2021. december 31-ig felhasználásra került.

A Költségvetési Főosztály KF/150-7/2021. iktatószámú ügyiratában értesítette intézményünket, hogy a Pénzügyminisztérium PM/4912-7/2021. számú intézkedő levele alapján a 2021. évi kompenzációhoz nyújtott támogatás elszámolásával összefüggésben az intézmény kiadási előirányzatát és költségvetési támogatását 10.048 Ft összeggel az alábbiak szerint csökkentette:

K1113 Foglalkoztatottak egyéb személyi juttatásai	8.700 Ft
K2 Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó	1.348 Ft

A dologi kiadások előirányzatának bemutatása, összetételének vizsgálata

Intézményünk sajátos működési struktúrájából adódóan (gazdasági tevékenységet végzünk költségvetési intézményi formában) a legjelentősebb tételt a dologi kiadások alkotják, melyek között a főbb tételeket a közüzemi díjak, a lovak tartása, gondozása, kiképzésének költségei, a növénytermesztés, valamint az épített értékeink állagmegóvása kiadási tételei jelentik.

A dologi kiadások előirányzatának alakulását jelentős mértékben befolyásolták a 2021. évi költségvetési támogatások:

- KF/229/2021. ügyiratszámú értesítő levél alapján kapott 49.500.000 forint összeg az alábbiak szerint került elszámolásra:
 - a lovasközpont, illetve a lovassport rendezvényhez kapcsolódó közüzemi költségek, egyéb szolgáltatási és karbantartási kiadásainak fedezetére,
 - valamint versenyek, rendezvények szervezési költségei, a versenyiroda szolgáltatás, hirdetési, reklám és propaganda kiadások, versenyzők díjazása, pályadekorációs eszközök beszerzése, a szakági szabályzatokkal összhangban

- KF/490-2/2021. iktatószámú ügyiratban foglaltak alapján a TPF/168/2021. számú miniszteri döntés alapján az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad 40.000.000 forint költségvetési támogatásban részesült, melynek felhasználása a dologi kiadásokon belül üzemeltetési anyagok beszerzésére, bérleti és lízing díjak, valamint karbantartási kisjavítások, szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó fedezetére került felhasználásra.

7. táblázat

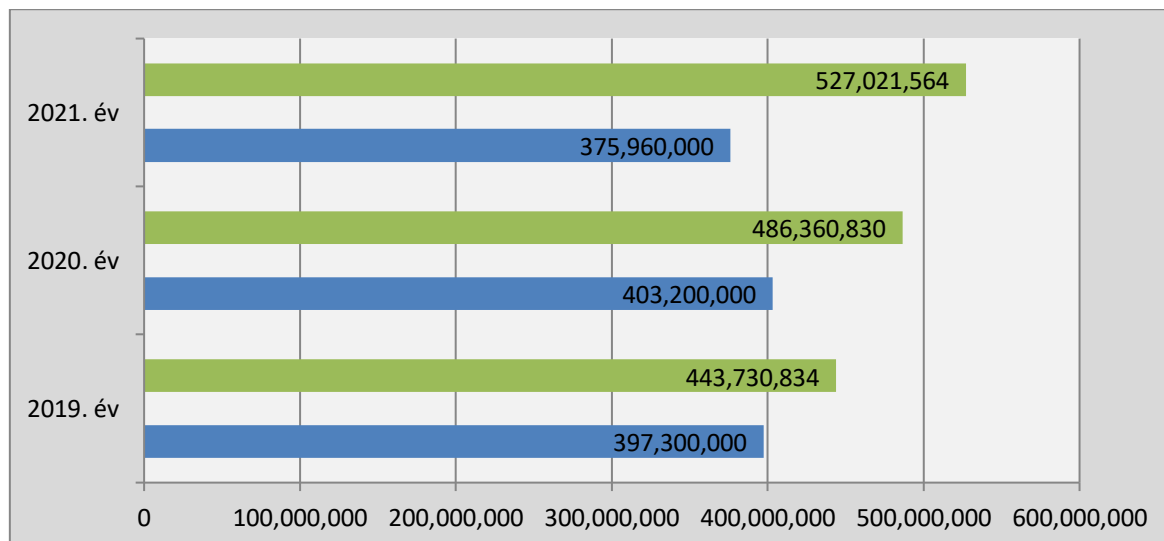
Dologi kiadások előirányzatainak változása 2019 – 2021 között

adatok forintban

Költségvetési kiadások	2020.év		2021.év		2019.év	
	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat
Készletbeszerzés	85 300 000	80 000 000	88 843 995	89 340 723	80 000 000	96 001 411
Kommunikációs szolgáltatások	4 400 000	5 900 000	19 358 969	12 067 561	5 455 724	6 161 588
Szolgáltatási kiadások	224 200 000	229 750 000	234 153 306	271 702 776	215 658 969	310 684 448
Kiküldetések, reklám- és propagandakiadások	5 800 000	6 500 000	5 580 891	9 652 000	7 500 000	12 661 098
Különféle befizetések és egyéb dologi kiadások	77 600 000	81 050 000	95 793 673	103 597 770	67 345 307	101 513 019
Dologi kiadások összesen	397 300 000	403 200 000	443 730 834	486 360 830	375 960 000	527 021 564

4. diagram

(7. táblázat alapján: dologi kiadások összesen évenkénti változása az eredeti és módosított előirányzatok összehasonlításával).

Az Állami Ménesgazdaság Szilvássvárad 2021. évi dologi kiadásain belül az intézmény alapfeladatainak ellátására vonatkozólag a következő kiadási jogcímek kerülnek ismertetésre:

A dologi kiadások kiemelkedő tételei:

Az állattenyésztési ágazat szakmai készletbeszerzéseinek és szolgáltatásainak jelentősebb kiadásai:

- takarmány felhasználás: 28.199.566,-Ft,
- almozás: 14.888.498,-Ft,
- gyógyszer: 8.421.639,-Ft,
- állategészségügyi szolgáltatások: 10.202.186,-Ft,
- hatósági díjak (pl.: lóútleveél, törzskönyvi nyilvántartásba vétel, csikóazonosítás)
363.000,- Ft.

A növénytermesztési ágazat szakmai készletbeszerzései közül a legjelentősebb kiadásokat a

- vetőmag: 2.186.880,-Ft,
- vegyszer: 1.030.169,-Ft,
- mezőgazdasági munkák: 4.271.400,-Ft értékben képviselték.

Egyéb dologi kiadás:

- Egri Járásbíróság 34.M.70.048/2021/2. számú végzése alapján kifizetett 2.751.600 Ft /egyezségi megállapodás/
- Szterényi Ügyvédi Iroda peres eljárás jogi tanácsadás kifizetett összege 3.684.000 Ft,
- tűzvédelmi, munkavédelmi és vagyonvédelmi szolgáltatás kiadásai: 40.788.830,- Ft,
- vagyonbiztosítás: 6.680.204 Ft,
- mezőgazdasági, állattenyésztési segédmunkák: 45.632.099,- Ft.

8. táblázat

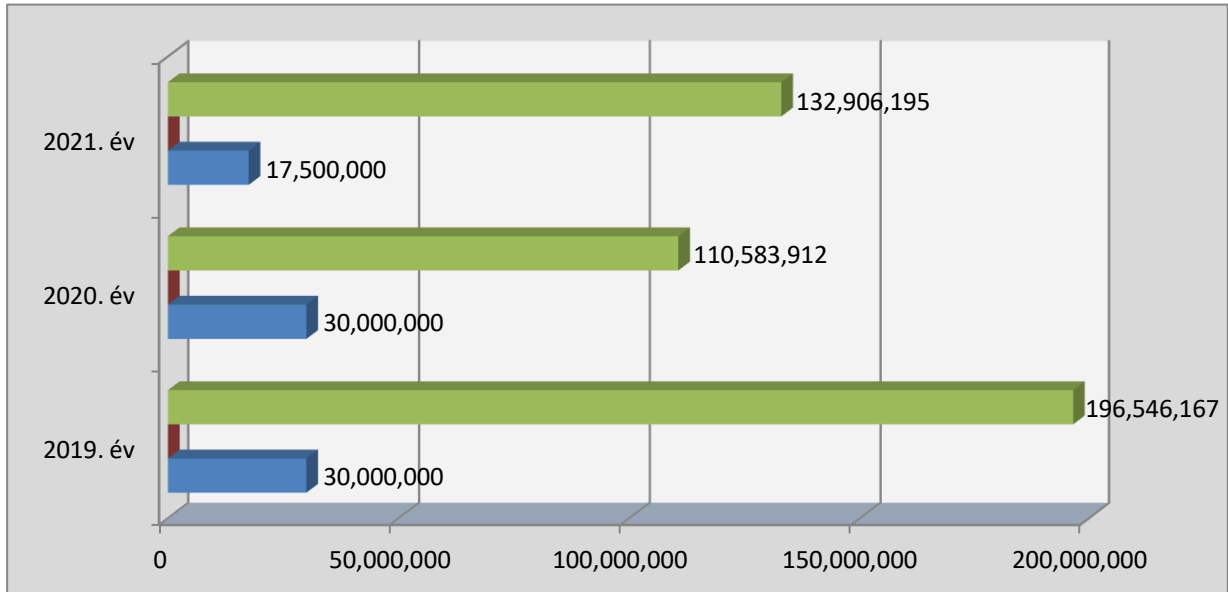
Felhalmozási kiadások előirányzatainak változása 2019-2021 között

adatok forintban

Költségvetési kiadások	2019.év		2020.év		2021.év	
	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat
Beruházások	30 000 000	147 498 105	30 000 000	29 494 751	17 500 000	104 981 385
Felújítások	0	49 048 062		81 089 161	0	27 924 810
Egyéb felhalmozási célú kiadások	0	0	0	0	0	0
Felhalmozási kiadások összesen	30 000 000	196 546 167	30 000 000	110 583 912	17 500 000	132 906 195

5. diagram

(8. táblázat alapján: felújítási kiadások összesen évenkénti változása az eredeti és módosított előirányzatok összehasonlításával).

A felhalmozási kiadások előirányzatának alakulását az alábbi költségvetési támogatások befolyásolták a 2021-es évben:

- az MGEF/70-5/2021. ügyiratszámú támogatói okirat alapján az intézmény az Állami Ménesgazdaság területén maratonpálya kiépítése feladat megvalósítására az intézmény 42.419.383 Ft egyszeri vissza nem térítendő támogatásban részesült utólagos elszámolási kötelezettség mellett. A maratonpálya megvalósítására az intézmény a 2021. évi költségvetésének terhére önerőt biztosított.
- a Ménesgazdaság a Központi Maradványelszámolási alaphól és a Gazdaság újraindítási programok előirányzatból történő átcsoportosításról szóló 1640/2021. (IX.21.) kormányhatározat alapján a Pluto Szálló felújítására 15.000.000 Ft kormányzati hatáskörben végrehajtott költségvetési támogatásban részesült. A pályázat kivitelezéséhez az intézmény a 2021. évi költségvetésének terhére önerőt biztosított. A költségvetési támogatás Költségvetési Főosztály KF/606/2021. iktatószámú ügyirata alapján került folyósításra.

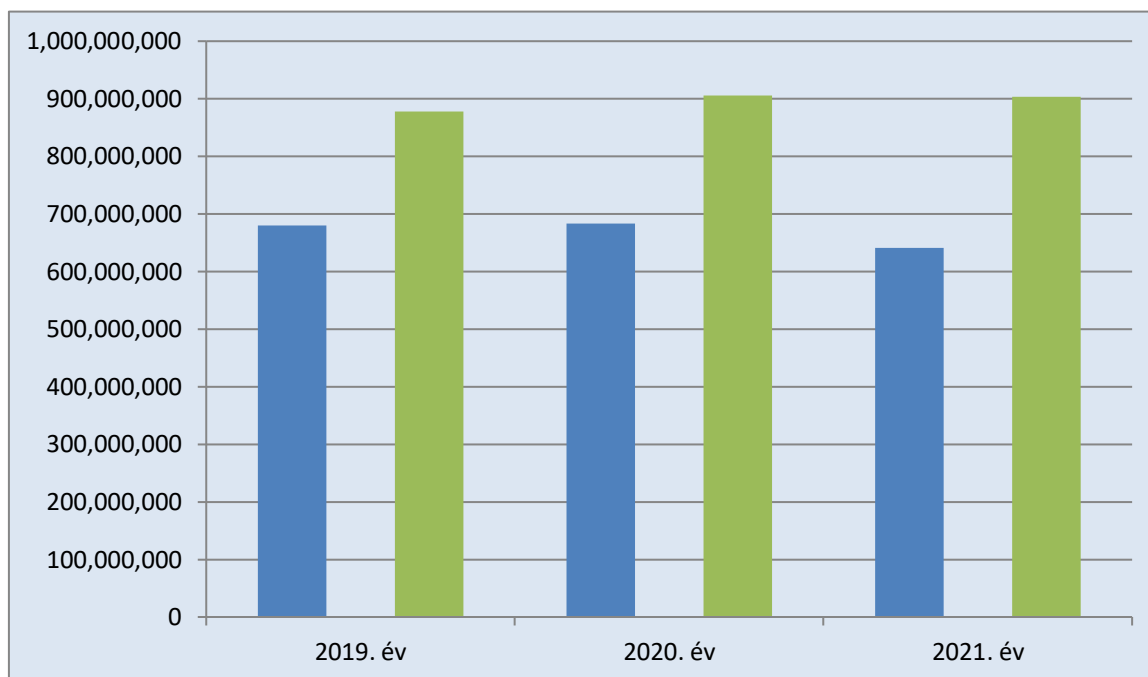
9. táblázat
Bevételi előirányzatok változása 2019 – 2021 között

adatok forintban

Bevételek	2019.év		2020.év		2021.év	
	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat	Eredeti előirányzat	Módosított előirányzat
Működési célú támogatások államháztartáson belülről (B1)	49 800 000	125 591 467	49 800 000	132 556 284	49 800 000	88 755 130
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről (B2)	0	0	0	0	0	46 416 019
Működési bevételek összesen (B4)	172 000 000	174 603 902	182 500 000	179 316 074	182 500 000	219 479 063
Készletértékesítés ellenértéke (B401)	25 000 000	22 825 206	28 000 000	20 901 522	28 000 000	28 000 000
Szolgáltatások ellenértéke (B402)	59 970 000	45 906 973	61 000 000	42 958 913	61 000 000	78 658 540
Közvetített szolgáltatások ellenértéke (B403)	6 000 000	5 300 556	3 000 000	4 691 998	3 000 000	4 570 395
Kiszámlázott általános forgalmi adó (B406)	23 000 000	18 430 834	24 850 000	17 435 020	24 850 000	30 963 074
Általános forgalmi adó visszatérítése (B407)	52 000 000	51 467 000	63 600 000	77 675 000	60 000 000	60 252 000
Egyéb pénzügyi műveletek bevételei (B409)	30 000	10 170	50 000	13 218	50 000	121 648
Biztosító által fizetett kártérítés (B410)	0	24 130 071	0	69 636	0	4 916 605
Egyéb működési bevételek (B411)	6 000 000	6 533 092	2 000 000	15 570 767	5 600 000	11 996 801
Felhalmozási bevételek (B5)	8 000 000	8 000 000	8 000 000	1 183 926	8 000 000	13 118 110
Működési célú átvett pénzeszközök (B6)	0	0	0	0	0	0
Maradvány igénybevétele (B813)	0	47 820 180	0	46 009 916	0	11 500 044
Államháztartáson belüli megelőlegezések (B814)	0	0	0	0	0	11 262 503
Központi, irányító szervi támogatás (B816)	450 000 000	522 064 748	442 600 000	546 691 976	400 500 000	513 037 354
Bevételek összesen	679 800 000	878 080 297	682 900 000	905 758 176	640 800 000	903 568 223

6. diagram

(9. táblázat alapján: bevételi előirányzatok változása 2019 – 2021 között oszlopdiagramon szemléltetve).

10. táblázat
Intézményi bevételek elemzése 2021. év

adatok forintban

Megnevezés	Módosított előirányzat	Teljesítés	Eltérés	Eltérés %-os mértéke
Működési célú támogatások államháztartáson belülről	88 755 130	77 740 288	-11 014 842	-12,40%
Felhalmozási célú támogatások államháztartáson belülről	46 416 019	46 416 019	0	0,00%
Működési bevételek	219 479 063	213 483 493	-5 995 570	-2,73%
Felhalmozási bevételek	13 118 110	10 170 348	-2 947 762	-22,47%
Maradvány igénybevétele	11 500 044	11 500 044	0	0,00%
Államháztartáson belüli megelőlegezések	11 262 503	11 262 503	0	0,00%
Központi, irányító szervei támogatás	513 037 354	513 037 354	0	0,00%
Összesen	903 568 223	883 610 049	-19 958 174	-2,21%

Intézményi működési bevételeinek elemzése, felhalmozási bevételek rövid bemutatása

Működési célú átvett pénzeszközök

A Magyar Államkincstár által 2021. évben az intézmény részére működési célú támogatások államháztartáson belülről címen 38.785.158 Ft került folyósításra, amely két ízben az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatása (zöldítés) és egységes területalapú támogatás 2021- részletben történő kifizetéséről szóló végzés alapján került folyósításra.

Az MGEF/70-5/2021. ügyiratszámú támogatói okirat alapján az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad területén maratonpálya kiépítése feladat megvalósítására az intézmény 42.419.383 Ft összegű támogatásban részesült, melyből 38.955.130 Ft Egyéb működési célú támogatások jogcímen került folyósításra. A támogatói okirat lehetőséget biztosított. melynek intézményi hatáskörű előirányzat átcsoportosítására.

Felhalmozási célú támogatások:

A Magyar Államkincstár 46.416.019 Ft összeget folyósított a védett őshonos és veszélyeztetett állatfajták genetikai állományának in situ megőrzése. A támogatás összege az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alapból került finanszírozásra.

Működési bevételek alakulása:

A Ménesgazdaság 2021. évi gazdálkodása során két alkalommal kezdeményezett bevételi többlet előirányzat módosítást. A bevételi többlet keletkezésének oka a szolgáltatások bevételeinél a tartási díjak és a múzeumi látogatási díjak bevételei, továbbá a megemelkedett közüzemi díjak értékének továbbszámlázásából tevődik össze. Az egyéb működési bevételeknél meg kell említeni a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által visszatérített jövedéki adó összegét, melynek összege: 3.856.000 Ft.

A készletértékesítés bevételi közül a növendék állat értékesítéséből származó árbevétel 23.109.691 Ft volt.

A versenyeken, rendezvényeken az ajándéktárgyak értékesítése 2021. évben első alkalommal került bevezetésre, melyből 1.205.712 Ft bevétele keletkezett az intézménynek. A szolgáltatási kiadásokon belül új szerződések kerültek megkötésre, ennek következtében a bérleti díjakból származó árbevétel 33.055.557 Ft volt.

Jelentősen megnövekedett az intézmény idegenforgalmi tevékenységéből eredő bevételi összege, a múzeumi belépőjegyek 15.011.873 Ft és az egyéb idegenforgalmi szolgáltatásból 15.983.805 Ft keletkezett.

Az intézmény működését befolyásolta továbbá az általános forgalmi adó visszatérítésének összege 60.252.000 Ft értékben, valamint egy alkalommal a K&H Biztosító Zrt. által kifizetett 4.863.605 Ft kártérítési díj.

Az egyéb működési bevételeken belül szakképzési hozzájárulás jogcímen 7.750.024 Ft kifizetést folyósított a Nemzeti Adó- és Vámhivatal.

Felhalmozási bevételek:

A felhalmozási bevételek összértéke 10.170.348 Ft-ot képvisel, melyből a tenyészállatok értékesítéséből 7.922.317 Ft került realizálásra. Meg kell említeni a „MERLO” típusú rakodógép, illetve a Nissan Navara gépjármű értékesítését, melyeknek az üzemeltetése az intézmény számára gazdaságtalannak minősült.

Központi, irányítószervi támogatás:

- KF/229/2021. ügyiratszámú értesítő levél alapján 49.500.000 forint költségvetési támogatásban részesült az intézmény, mely összeg az alábbiak szerint került elszámolásra:
 - o a lovasközpont, illetve a lovassport rendezvényhez kapcsolódó közüzemi költségek, egyéb szolgáltatási és karbantartási kiadásainak fedezetére,
 - o valamint versenyek, rendezvények szervezési költségei, a versenyiroda szolgáltatás, hirdetési, reklám és propaganda kiadások, versenyzők díjazása, pályadekorációs eszközök beszerzése, a szakági szabályzatokkal összhangban

- KF/490-2/2021. iktatószámú ügyiratban foglaltak alapján a TPF/168/2021. számú miniszteri döntés alapján az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad 40.000.000 forint költségvetési támogatásban részesült, melynek felhasználása a dologi kiadásokon belül üzemeltetési anyagok beszerzésére, bérleti és lízing díjak, valamint karbantartási kisjavítások, szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó fedezetére került felhasználásra.

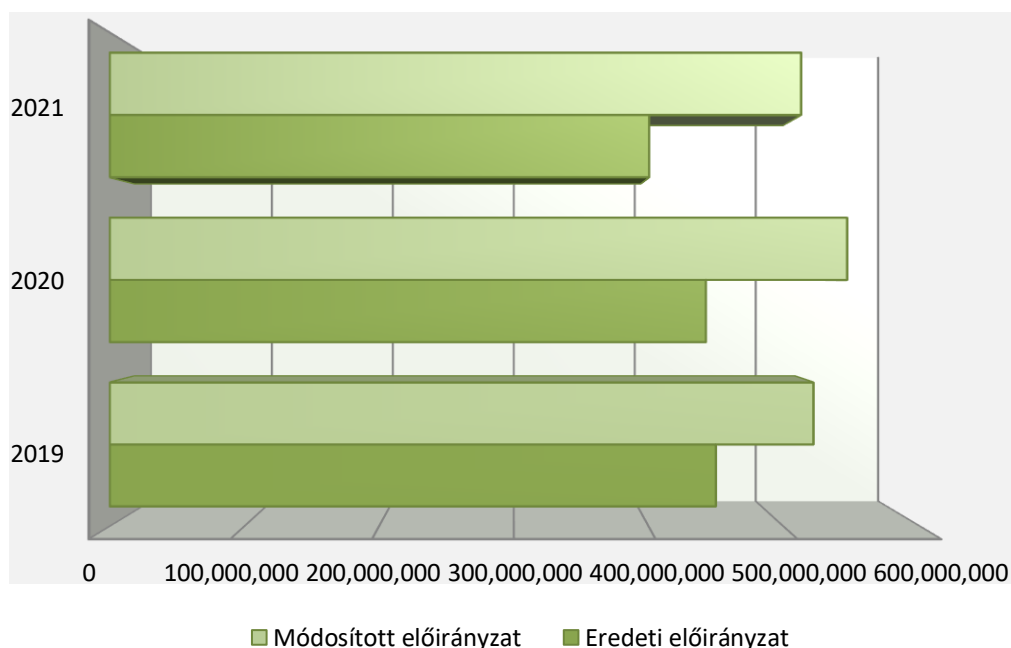
- 2021-ben a személyi juttatások és a munkaadókat terhelő járulékok, és a szociális hozzájárulási adó kormányzati hatáskörű előirányzat módosítására került sor, melyet a KF/150-3/2021. valamint a KF/127-2/2021. ügyiratszámú „értésítés előirányzat módosításról a kötelező legkisebb munkabér (minimálbér) és a garantált bérminimum 2021. évi emelése miatti többletfinanszírozással összefüggésben” tárgyú ügyiratok alapján kerültek átvezetésre.
- A személyi juttatások az Agrárminisztérium Költségvetési Főosztályának KF/490/2021. iktatószámú ügyirata alapján az MGEF/247/2021. számú miniszteri jóváhagyás alapján 4 millió Ft átcsoportosítása történt meg irányító szervi hatáskörben. Az átadott forrás elszámolása a K1101 Törvény szerinti illetmények, munkabérek és a K2 Munkaadókat terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó rovatokon 2021. december 31-ig felhasználásra került.
- a Ménesgazdaság a Központi Maradványelszámolási Alapból és a Gazdaság újraindítási programok előirányzatból történő átcsoportosításról szóló 1640/2021. (IX.21.) kormányhatározat alapján a Pluto Szálló felújítására 15.000.000 Ft kormányzati hatáskörben végrehajtott költségvetési támogatásban részesült. A költségvetési támogatás Költségvetési Főosztály KF/606/2021. iktatószámú ügyirata alapján került folyósításra.
- Az MGEF/70-5/2021. ügyiratszámú támogatói okirat alapján az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad maratompálya kiépítése feladat megvalósítására 3.464.253 Ft költségvetési támogatásban részesült, melynek megvalósítása 2021. évben megtörtént.

11. táblázat
Központi, irányító szervi támogatás alakulása 2019 – 2021.

	2019	2020	2021
Eredeti előirányzat	450 000 000	442 600 000	400 500 000
Módosított előirányzat	522 064 748	546 691 976	513 037 354

adatok forintban

7. diagram
(11. táblázat alapján: központi, iránító szervei támogatás alakulása 2019 – 2021
oszlopdiagramon szemléltetve)

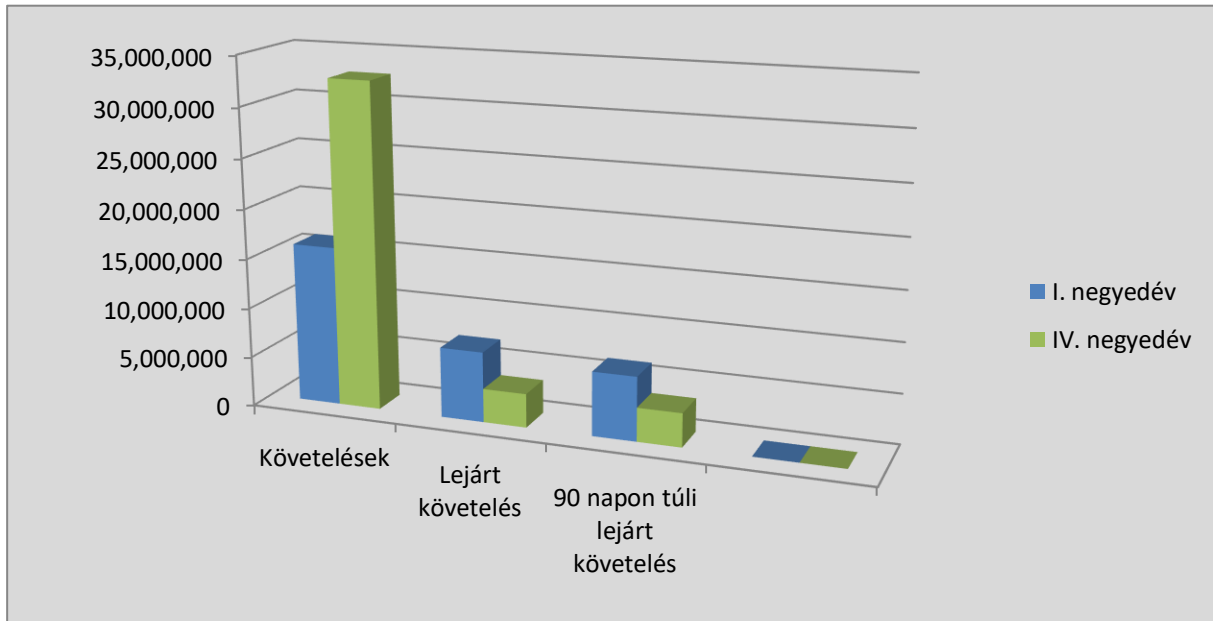
12. táblázat
Követelés állomány alakulása 2021. évben

adatok forintban

Időszak	Követelések	Lejárt követelés	90 napon túli lejárt követelés
I. negyedév	16 023 596	7 053 222	6 416 434
- működési bevételből	16 023 596	7 053 222	6 416 434
- felhalmozási bevételből	0	0	0
II. negyedév	33 442 355	9 068 979	6 702 184
- működési bevételből	33 442 355	9 068 979	6 702 184
- felhalmozási bevételből	0	0	0
III. negyedév	16 871 888	9 224 631	7 609 524
- működési bevételből	16 871 888	9 224 631	7 609 524
- felhalmozási bevételből	0	0	0
IV. negyedév	32 708 883	3 380 521	3 380 521
- működési bevételből	32 708 883	3 380 521	3 380 521
- felhalmozási bevételből	0	0	0

8. diagram

(12. táblázat alapján: követelésállomány összehasonlítása a 2021 I. illetve 2021. IV. negyedév vonatkoztatásában)

Költségvetési maradvány

13. táblázat

2020. évi költségvetési maradvány felhasználása

Rovat kód	Megnevezés	Összeg
K337	Egyéb szolgáltatások	9 055 153
K351	Működési célú előzetesen felszámított általános forgalmi adó	2 444 891

Prof. Dr. Kásler Miklós az Emberi Erőforrások Minisztérium miniszterének döntése alapján a Kedvezményezett által kitöltött és 2020. október 15-én a Támogatáskezelőhöz benyújtott, 449108/03356 azonosító számon nyilvántartásba vett adatlapon szereplő téma/program támogatására, azaz a 2021. ÉVI NEMZETKÖZI LOVAS TÖRTÉNELMI GÁLA MEGVALÓSÍTÁSÁRA a Miniszter Úr döntésének végrehajtásaként a Támogatáskezelő 10.000.000 Ft összegű vissza nem térítendő támogatást folyósított 2020. december 30-án az Állami Ménesgazdaság előirányzat felhasználási keretszámlájára.

A támogatott rendezvény 2021. augusztus 20-án megrendezésre került, a pályázati forrás elszámolása megtörtént.

A fennmaradó 1.500.044 Ft fel az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból folyósított támogatások fel nem használt összege, amely 2021. évben mezőgazdasági szolgáltatásokra kerül felhasználásra.

14. táblázat
2021. évi intézményi költségvetési maradvány összege: 12 762 547

Állami Ménesgazdaság kötelezettségvállalással terhelt költségvetési maradványa	Kötelezettségvállalással nem terhelt költségvetési maradvány	Megjegyzés/Indoklás
1 500 044	0	Egységes területalapú támogatás - Európai Mezőgazdasági Orientációs Alap
11.262.503	0	Államháztartáson belüli megelőlegezések 2021. decemberi járandóságok

Az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból finanszírozott mezőgazdasági termelőknek az éghajlat és környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra nyújtandó támogatás, zöldítési tevékenység miatt folyósított összeg fel nem használt része.

A Pénzügyminisztérium tájékoztatója a 2021. évi éves költségvetési beszámoló összeállításával kapcsolatos egyes kérdésekről 7. pontja alapján a decemberi járandóságok december havi kifizetésének és annak megelőlegezésének és visszafizetésének számviteli elszámolásának keretében ki kellett mutatni az államháztartáson belüli megelőlegezések visszafizetésének előirányzat emelkedését. Ezen tétel elszámolása a 2022. évi költségvetés terhére történik.

II. Egyéb

Dr. Nagy István Agrárminiszter úr által 2019. május 8-án kelt Együttműködési (munkamegosztási) megállapodás a pénzügyi-gazdasági feladatok ellátásról szóló ügyirat alapján a Bábolna Nemzeti Ménesbirtok 2021. évben közreműködött a pénzügyi-számviteli és gazdálkodási tevékenység során alkalmazott szabályzatok módosításában, illetve aktualizálásában.

Az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011. (XII. 31.) Korm. rendelet (Ávr.) folyamatos módosításaival – a korábbi évekhez képest – jelentősen megváltoztak a kötelezettségvállalás és a maradvány-elszámolás szabályai.

Az elszámolási szabályok megváltoztatták a gazdálkodási rendet, melynek szabályzatokban történő módosítása megtörtént.

Az intézmény vagyonában jelentős növekedést idézett elő az intézmény ingatlanaiban bekövetkezett részben támogatásból finanszírozott felújítások, melyet a szöveges beszámoló melléklete részletesen és összességében tartalmaz.

Épületek állománya: a Lovas bázis Tápiószentmárton telephely 36.960.270.-Ft térítésmentes beruházás átvétellel növekedett. A 67-1/2016 számú 2016. február 1.-én kötött bérleti szerződés alapján a Hajt-A Csapat Egyesülettel beruházást végezett az ingatlanon, melyet a határozott időtartam lejárta után ingyenesen, térítés nélkül átengedett részünkre.

A Pluto szálló, ménistálló I, II, Lovas múzeum épületen, amely 1996-ban volt utoljára felújítva a szálláshely korszerűsítésére volt szükség. A KF/606/2021. számú támogatási szerződés keretében 21.000.322.-Ft értékű felújításként megvalósításra. Az épületben belső felújításokat végeztek és megtörtént a vizesblokkok és a gépészeti berendezések cseréje.

Építmények állománya: A Lókarám Marócpusztai építményen 987.717.-Ft felújítás kivitelezése történt meg. A Nemzeti Közszolgálati Egyetem Campus XXI. Szolgáltató Nonprofit Kft-vel 2021. július 16.-án kötött Együttműködési megállapodás alapján 5 db karám felújításra került.

2021. július 21.-én a MARATONPÁLYA beruházást az MGEF/70-5/2021. számú Támogatói okirat alapján 71.144.026.-Ft értékben végeztük. A Masters Nemzetközi Fogathajtó versenyre került átadásra. A saját rezsizs beruházás keretében a faanyagot és egyéb szerelési anyagokat vásároltunk, a vizes akadály az út és padka építés kivitelezését, a tervezést és a műszaki ellenőrzést külső kivitelezővel végeztettük.

Egyéb gépek, berendezések és felszerelések állománya: 12.670.805.-Ft-tal növekedett. Beszerzésre került 3 db hintó, kamera, és időmérő berendezéshez 2 db fotocella, valamint 2 db szivattyú a pályalocsoló berendezéshez.

Járművek állománya: 1 db FORD RANGER járművel bővült, melynek értéke: 3.599.000.- Ft.

Tenyészállatok állománya: beszerzésből kisbéri félvér ló (Szemafor Széltoló mén) 4.500.000.-Ft, és térítésmentes átvételből 2 egyed (Favory Mila 2010. évi kanca, Favory Palatina 2010. évi kanca) került az intézményhez 3.000.000.-Ft értékben.

2021. évben az intézményi vagyon csökkenése:

Épületek állománya: A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt-vel kötött 83-7/2021 Ingatlan birtokba adási, birtokba vételi jegyzőkönyv alapján a Központi Irodaház Szilvásvár, Egri út 16. épület vagyonkezelői jogának átadása 46.057.076.-Ft bruttó érték, 15. 874. 445.-Ft elszámolt értékcsökkenés és 30.182.631.-Ft nettó értékben megtörtént.

A 2020. évi LXXVI. törvény 148. § alkalmazásában az épület elhelyezési célú ingatlannak minősül.

Egyéb gépek, berendezések és felszerelések állománya: Értékesítésre került a MERLO I. 30.7 teleszkópos rakodógép, a Maraton kocsi 2-es „B” zöld 86 KL. és a jártató kocsi gumikerékkel 69. KL.

Járművek állománya: értékesítésre került a PPE-178 forgalmi rendszámú, DODGE RAM tehergépkocsi, továbbá az MXA-933 forgalmi rendszámú, NISSAN NAVARRA tehergépkocsi.

Kis értékű gépek, berendezések és felszerelések: Selejtezés történt az eszközök természetes elhasználódása, elavulása és meghibásodása miatt.

2021. évben két esetben történt újabb ingatlan bérbeadás. Az egyik a Lovasközpont Stadion épületének részét képező Conversano Étterem helyisége, valamint a Lovasközpont üzlethelyiség bérbeadása. Az étterem tekintetében a szerződésben szereplő bérleti díj 300.000,- Ft+Áfa/hó, az üzlethelyiséget érintően a szerződéses összeg 180.000,-Ft+Áfa/hó értékben kerül meghatározásra. A bérbeadásból befolyt bevétel minden esetben az ingatlan üzemeltetési és karbantartási kiadásaira került felhasználásra.

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvár gazdasági társaságban nem vesz részt közreműködőként, költségvetési kiadásokat ez irányban 2021. évben nem folyósított.

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad munkáltatói támogatásra kifizetést nem folyósított, elkülönített lakás számlával nem rendelkezik.

A humánszolgáltatások ellátására biztosított normatív állami hozzájárulást az intézmény a vészhelyzettel kapcsolatosan felmerült kiadásaira nem igényelt, a védekezést a 2021. évi költségvetéséből valósította meg.

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad nem rendelkezik letéti számlával, olyan gazdasági esemény, amely a számlanyitást indokolta volna az évközi pénzforgalom során nem merült fel.

A kincstári finanszírozás, az előirányzat-gazdálkodási rendszer, valamint a kincstári információ-szolgáltatás rendszeressége nagy mértékben hozzájárul ahhoz, hogy az intézmény biztosítani tudja a kincstári gazdálkodás és az intézmény számviteli információs rendszerének egyezőségét. A Magyar Államkincstár integrált ügyvitelii rendszere (KGR K) alkalmazása során az intézmények az üzenőfalon keresztül folyamatos értesítést kapnak az esetleges adatszolgáltatás során bekövetkezett jogszabályi változásokról és az alkalmazásokra vonatkozó szakmai útmutatók elektronikus elérhetőségéről. A Magyar Államkincstár ezen szolgáltatásával jelentős mértékben támogatja, hogy az intézmények a jogszabályi környezet betartásával tudják esetlegesen módosítani könyvviteli nyilvántartásukat, illetve gazdálkodási folyamataikat a sikeres havi jelentések és a beszámoltatás során. Jelentős támogatást biztosított a Magyar Államkincstár fejlesztése arra vonatkozólag, hogy internetes felületen elérhetővé tették az integrált lekérdező felület segítségével a kincstári számlakivonatokat, mely alapján szinte percnyi pontossággal követhető az intézmény likviditási helyzetének a változása. A kincstári számlakivonatok alapján a rovatok összesített adatainál megjelenő szabadkeret összege biztosítja, hogy az intézménynél ne fordulhasson elő előirányzat fedezet hiánya nélküli utalás, azaz érvényesül a felhasználók irányába a kettős fedezetvizsgálat elvégzésének a megkönnyítése.

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad nem rendelkezik a kincstári körön kívüli pénzforgalom lebonyolításához szükséges devizaszámlával, illetve lakásalap számlával.

A Ménesgazdaság Szervezeti és Működési Szabályzata lehetőséget biztosít arra vonatkozólag, hogy az intézmény vállalkozási tevékenységet folytasson, de a 2021. évben felmerült gazdasági események a vállalkozási tevékenység folytatását nem indokolták.

Az Állami Ménesgazdaság Szilvásvárad az elmúlt 3 évben a költségvetésből nem finanszírozott kiszervezett tevékenységeket és nem hozott létre gazdasági szervezeteket.

Egyebek:

Az Intézményünket érintő, elmúlt költségvetési évről összességében elmondhatjuk, hogy a meglévő munkatársakra komoly nyomás nehezedett a folyamatosan jelentkező munkaterhek miatt.

Szilvásvárad, 2022. június 8.

Cseri Dávid
igazgató

Záradék:

Az intézmény szakmai felügyeletét ellátó főosztály záradéka:

Az intézmény 2021. évi költségvetési előirányzataival és létszámával összefüggésben jóváhagyott feladatainak szakmai teljesítését a szöveges beszámoló figyelembevételével:

- Jóváhagyom
- Nem hagyom jóvá, ezért céllellenőrzés lefolytatását kezdeményezem

Budapest, 2022.

Főosztályvezető